
Maďarština se na UK s malými přestávkami vyučuje už 160 let

Maďarština se na UK s malými přestávkami vyučuje už 160 let

V úterý 26. listopadu uplyne 160 let od chvíle, kdy císař František Josef schválil zřízení „učitelské stolice uherského jazyka na universitě Pražské“, která se tak stala po té vídeňské teprve druhou univerzitou mimo Uhry, na níž se maďarština vyučovala. Toto významné výročí se rozhodla katedra středoevropských studií Filozofické fakulty UK oslavit například [konferencí](#), [panelovou výstavou](#) a [knižní publikací](#).

Vypsání konkursu

na obsazení učitelské stolice uherského jazyka na universitě Pražské.

Jeho c. k. apoštolské Veličenstvo ráčil nejvyšším rozhodnutím ode dne 26. listopadu 1853 nejmilostivěji povolití zřízení učitelské stolice uherského jazyka na universitě Pražské.

Na obsazení učitelského místa uherského jazyka na jmenované universitě, s nímžto spojeno jest stálého služného ročně šest set zlatých (600 zl.) k. m. otvírá se tímto podlé vynesení c. k. ministerstva osvěty ode dne 3. prosince 1853, číslo 12599—1480 konkurs.

Ti, kdo hodlají ucházeti se o propůjčení jmenované učitelské stolice, mají své žádosti zhotovené k c. k. ministerstvu osvěty podati nejdéle do 1. února 1854 k c. k. místodržitelskému oddělení do Budína, a opatřiti je potřebnými přílohami a úplným proukázáním se o věku, náboženství, stavu, o odbytých studiích (nejméně potřebí jest vysvědčení o odbytých studiích bývalé filosofie aneb o zkoušce maturitní s dobrým prospěchem odbyté), pak o posavadním snad upotřebení po skončených studiích, posléz o umění jazyků. V posledním směru jest se proukázati krom dokonalé a důkladné vědecké umělosti jazyka uherského, i také umění jazyka německého nejméně až do stupně takové čistoty a zběhlosti, co potřeby, aby se tohoto jazyka při vyučování bezpečně užívati mohlo, umění jazyka českého neb některého příbuzného slovanského, byloby, shledáli se s ostatními potřebnostmi spojeno, naznačeno žádoucím.

Učitel jazyka uherského, na universitě pražské má přednášeti učení uherského jazyka a stýlu týhodně nejméně 5 (pět) hodin.

Což se uvádí tímto v známost veřejnou podle vynesení vys. ministerstva osvěty ode dne 3. prosince 1853 č. 12599 a ode dne 15. ledna b. r. č. 13474.

V Praze, dne 20. ledna 1854. (1)

„V současnosti je katedra středoevropských studií jediným univerzitním pracovištěm v České republice, kde je možné maďarštinu studovat. Jde o obor, který má v rámci středoevropského areálu významné postavení,“ říká vedoucí katedry středoevropských studií FF UK dr. Marek Junek.

Výstava, která připomene historii české hungaristiky od roku 1854 do současnosti, je umístěna ve foyer hlavní budovy Filozofické fakulty na náměstí Jana Palacha. Vedle vývoje výuky oboru v Praze a v Brně expozice přiblíží i nejvýznamnější osobnosti spjaté s českou hungaristikou, jako např. Pavla Bujnáka, Vladimíra Skaličku, Petra Rákose či Richarda Pražáka. Vůbec poprvé budou v rámci výstavy publikovány některé dokumenty a fotografie mapující dějiny české hungaristiky.

Výstavu doprovází i stejnojmenná konference, která proběhne ve dnech 26. a 27. listopadu v Maďarském institutu Praha (Rytiřská 25–27) a jež se zaměří na tři základní tematické okruhy: dějiny české hungaristiky, česko-maďarské univerzitní vztahy a česko-maďarské vztahy obecně. V rámci konference se také uskuteční dvě veřejné debaty věnované současnosti a budoucnosti malých středoevropských oborů a českým překladům z maďarské literatury.

Pavel Bujnák (23. 4. 1882 – 13. 11. 1933)

Příslušnost k evangelické slovenské vzdělanostní vrstvě bezpochyby prohloubila, ne-li iniciovala Bujnákovu čechoslovakistické pojetí slovenské literatury. V posledním desetiletí svého života se Bujnák profiloval jako čechoslovenský hungarista.

Roku 1925 se na Univerzitě Karlově na základě práce János Arany v literatuře slovenskej habilitoval a roku 1929 byl jmenován vůbec prvním profesorem maďarské filologie této univerzity. Svě hungaristicky zaměřené práce založil na zkoumání literárního vlivu, školením klasický filolog se přitom logicky obrátil především k pololidové tvorbě (Pověst o krivopřisazníkovi u Slovanov a Maďarov, 1923). V roce 1933 vyšla Bujnákovu posmrtně obsáhlá studie o Janu Nerudovi, v níž stopuje vliv Sándora Petöfiho na Nerudovu poetiku.

Bujnák byl bezesporu zakladatelskou osobností i v historiografii maďarského písemnictví v Československu, v přehledových příručkách shrnul jeden z předmětů své profese: rodící se maďarskou literaturu menšinovou na území ČSR.

Z pozice jednoho z předních čechoslovenských slovakistů se Bujnák podílel na tvorbě významných příruček, které jsou dodnes přítomny ve všech významnějších knihovnách bývalé čechoslovenské republiky. Byl hlavním redaktorem prvního slovenského encyklopedického slovníku Slovenský náučný slovník 1–3, Bratislava – Praha 1932, který obsahuje řadu encyklopedických hesel věnovaných maďarské kultuře a literatuře. Autorsky se podílel i na sedmém svazku reprezentativního encyklopedického díla Československá vlastivěda, věnovaného literaturám republiky, kapitolou o maďarském písemnictví v Československu.

Bujnákovu nelze upřít zakladatelský podíl na budování české literární hungaristiky, která se za jeho působení nesla v duchu budování moderní čechoslovakisticky orientované literární historie a kritiky.